

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 14.

A' Magyar Kurir 14-ik darabjához.

A' Spanyol Amériikai fennforgó zivatáros környüállások' historiai előadásának folytatása.

Végezte az Amériikai Spanyol, de tovább Spanyol lenni nem akaró tartományok' revoluziójának. A' Mexikoi környüállásokrol a' múlt kedden költ Kurirban irunk; most a' délibb rézfek következnek, t. i. a' Terra Fermi tartományok, a' millyenek, Venecuela, Carthagen, Maricao, Popayan 's a' többek, a' mellyeknek már formalis Congressusok van Uj-Granadában. Innen mennek széllyel a' proklamátziók minden felé, az úgy nevezett Szövtségesekhez. Mi légyén a' plánumjok, megtettik nevezetesen abból a' proklamátzióból, mellyet a' mult Novemberben kiadott ezen Congressus. Mind ezek a' tartományok egyáltalában nem akarnak többé Spanyol országtól függeni. Az is nyilvánóságos ebből a' proklamátzióból, hogy ez a' Congressus az Európábantörténő minden környüállásokrol tudósítatva látszik lenni. Az elején ennek a' proklamátziónak ilyen politziai jegyzések fordulnak elő —

„Nem érnek, úgy mond, a' szabadságot kinyilatkoztató hirdetések semmit eltökéllettség nélkül. Ezeknek a' tartományoknak magoknak van elég erejek; nints olyan Hatalmasság, a' melly őket meggyőzhesse, valameddig a' szabadság' szeretete 's a' tirannusságtól való irtózás, rendkívül való és áthatatos áldozatokra iditja őket, kivált már most, minekutánna által látták, hogy egyikik Európai nemzettől sem várhatnak segedelmet, hanem inkább félnek kell mindeniktől. —

„Önnön haszonkereskedésből, nagyra-vágyódásból, vagy az Európai Hatalmassá-

gok hatalmának egyenlő mértékre való viszatéttetésének kívánásából, vagy akár miből történt az, hogy Anglia a' Bonaparte' hatalma ellen Spanyol országért olly sok bámulásra méltó áldozatokat tett: minden esetben igaz az, hogy Napoleon, mihelyest az ő oriasí hatalma az 1812-dik esztendőbeli hadakozás miatt tsökkeni kezdett, azonnal elvesztette a' maga Spanyol országi hódlatásaihoz való kedvét, és még a' maga testvérét József Királyt is vissza hívta onné, hogy Bourboni Ferdinándust vissza tegye. Azonban, akár mint Napoleonistát, akár mint Bourbonistát, akár pedig mint Királygyűlölet úgy tekintsük mi Spanyol országot, minden féleképen örökké kevély, igazságtalan, 's örökké egygyetértő volt ő az eránt, hogy a' mi Amériikai tartományainknak nyakokba új jármot vessen, 's már most Frantzia országnak elnyomó hatalmától meg menekedvén, elég ereje van arra, hogy városainkat és partjainkat a' sok zabolátlan katonákkal, éhes tolvaj tsoportokkal, 's érzékellen gyilkosokkal, mint az árviz meglepje. —

„A' Spanyolok' kegyetlenkedése 's hitetlensége még akkor is a' legnagyobb mértékben uralkodott Amérikában, mikor az ő Korteseik azt a' Constituziót tsinálták vala, mellyel az emberi nemzetet a' maga természeti jussaiba vissza helyeztetbetni gondolták; 's még is ez a' Spanyol fegyrek által még elfoglaltatva lévő minden tartományokban illy nagy solennitásokkal kihirdettetett 's esküvéssel elfogadtatott Constituzió sem vala elégséges arra, hogy az Amérikaiknak életjejeket és tulajdonait, szüz leányaiknak ártatlanságokat 's szent templomaikat és papjaikat megoltalmazza.

Hát már most, minekutánna ezt a' Constitu-
tuziót a' Ferdinandus Pátensei semmivé
tették, minekutánna azok a' Kortések, a'
kik ezt készítették vala, tupa támadást ger-
jesztő gonosz bűnösöknek lenni kihirdet-
tetek, minekutánna ezen Constituziónak
minden pártfogói így üldözöttek, mitso-
da reménség táplálhatja ekkor az Amerikai
népeket? Ti Spanyolok olyan jusokat
állítottatok fel illy sok fűsbe ment áldo-
zatteteleitek által, mellyeket meg akar-
tatok tsadni az Amerikaiaktól: 's most ép-
pea ezek a' jusok hazaárulásnak lenni hir-
dettönek köztetek; a' ti népetek vissza-
tér a' maga régi rabszolgaságára, 's a' ti
thronusotok ismét a' maga fegyveresitől
vétettötvén körül, megalatsonyító elnyomá-
soknak kútfeje leszen.

„Mínthogy a' Napóleon elenyészése
a' Bourbonoknak a' visszatétettetések
által megváltozhatatlanná lett, a' Spanyol
és Frantzia linéáknak familiai kétések és
ez által a' Királyoknak a' népektől való
nagy különbözése 's a' határ nélkül való
hatalom' eszközei helyre állítottak, látni
való, hogy a' mi elnyomattatásunkra min-
denek megfognak próbáltatni, 's a' többi.
De mind ezeknek a' környülállásoknak ne
legyen semmi befolyása az Amerikai lako-
sokhoz. Ők elhíhetik azt, hogy az ő sor-
sok már meghatározottatva van Európában.
Eddig (míg t. i. Ferdinandus Fran-
tzia országban fogságot viselt) tsak az ő
nevében ontották a' Spanyolok Kolumbia'
nemes fiainak véreket, ezután az ő tulaj-
don ágenséi fogják azt tselekedni; niutsen
olyan gonoszság, mellyet a' szabadság' ba-
rátjai ezeknek rabszolgai bosszúállásoktól
nem várhatnak. Bizonyos az, hogy a'
Ferdinandus' első meghívó szavai, küldött-
jei, Dekretomai, és parantsolatai, az atyai
jóságúak hangjára fognak hozzánk beszéllé-
ni; nem mindjárt szuratiik ki a' véreuk
zászlója; minekelőtte fegyveres erővel meg-

mérkeznének véllünk az úti tolvajok, előbb
botsánatajántlásokkal, ígéretekkel, jutal-
makkal, keresztezímerekkel, 's titulusok-
kal kell küszködöünk, mivelhogy azt gon-
dólja Európa, hogy e' félekkel megnyer-
heti a' könnyen hívó egytgyüészet. Bár
melly nagyon gyalazza is a' Religio a' pa-
pi méltóságokban a' politikai mesterkedé-
seket, tsakugyan még is bőséggel fog a'
Madridi udvar közöttünk Püspöki sü-
vegeket, kanonokságokat és egyéb papi hi-
vatalokat osztogatni, sőt el nem múlaja
kereslemmel is mint eszközzel élni, míg
mind ezek által czélja felé közelíthet, de
a' melly vétkes mesterkedéseknek a' mi
nagy tiszteletben lévő papjaink ellene fog-
nak állani. Mesterkedés fogja a' kardot
meg előzni, 's a' többi.,,

Mégjegyzésre méltók még ezen hosz-
szú proklamátzióban a' következő kifejezé-
sek: — „Ezen szerentesen történeteknek
előfordltathatóság végett el nem mulat az
Uj Granadai Congressus semmi eszkö-
zöket, mellyek az ő hatalmában vannak; 's
mínthogy azt kívánja, hogy tulajdon oltal-
mazó eszközein kívül idegenre is találjon:
e' végre a' Nagy Britanniai Udvar' eleibe
terjesztette a' maga projektomait, töké-
letesen meggyőzöttötte lévén a' felől, hogy
az az Országlószerék, melly a' népek' sza-
badságának védelmezője, és a' melly már
nem egyszer próbált bennünket a' rabszol-
gaság alól kiszabadítani, telyességgel nem
kívánhatja azt, hogy mi ez alá ismét visz-
sza essünk, 's a' többi.,,

Azt jegyzik-meg a' Londoni tudósítá-
sok, hogy ezek a' Követek, kiket az Uj
Granadai Congressus Londonba kül-
dött, hogy ott bizonyos égygyezésekre lép-
jenek és ha lehet segedelmet is nyerjenek,
azt okozta, hogy az ott lévő Spanyol Kö-
vet már néhány rendbéli tanátskozást tar-
tott az Anglus Ministerekkel.